

Spelregels

Argwaan

Hoe schep je de randvoorwaarden om een omvangrijk proces, met grote financiële belangen en een forse sociale impact, tot een goed einde te brengen als partijen elkaar op voorhand beslist niet vertrouwen en de buitenwacht alles met argwaan beziet?

De commissie Meijer, die in 2013 adviseerde over het creëren van een veilig en duurzaam economisch toekomstperspectief voor het Groninger gaswinningsgebied, deed daar *textbook*-[voorstellen](#) voor. Een daarvan was het instellen van een Dialoogtafel, waar overheden en Nam (de “akkoordpartijen”) met maatschappelijke partijen uit het gebied aanschoven. Die Tafel werd geschraagd door het inzicht dat procedurele rechtvaardigheid (netjes behandeld worden) minstens zo belangrijk is als verdelende rechtvaardigheid (je deel krijgen) en door tal van spelregels die moesten helpen, het speelveld voor alle betrokken gelijk te maken. Onder meer: deelnemers verdedigen de resultaten in eigen kring, deelname is niet vrijblijvend, partners delen kennis en informatie met elkaar.

Afspraken

Zulke afspraken vooraf zijn natuurlijk evident in het belang van de maatschappelijke partijen, die doorgaans minder goed georganiseerd zijn, minder organisatorische en financiële slagkracht hebben en een wispelturiger achterban vertegenwoordigen dan de “akkoordpartijen”.

Maar ook die hebben er heel wat bij te winnen, want zolang je in gesprek bent, is alles nog mogelijk.

Afknapper

Tot voor kort trachtte men er het beste van te maken. Nu ja, het beste... In [Trouw](#) van 10 september 2015 noemt voorzitter Wallage het gramstorig een “afknapper, dat de overheid, van hoog tot laag, en de Nam de spelregels van de Dialoogtafel aan hun laars laptten.” Nu de Nationaal Coördinator Groningen op stoom komt en de Rijksuniversiteit Groningen de Dialoogtafel heeft geëvalueerd, stappen de akkoordpartijen eruit en rest voor de Dialoogtafel in andere vorm een adviesrol.

Adviesrol

Dat is precies de optie, die de [RUG](#) niet adviseerde. In zo’n klassieke adviesrol nemen relevantie en invloed van de adviserenden snel af, schrijven de wetenschappers. Zij zagen meer in het behoud van de “maatschappelijke dialoog aan de voorkant van de overheidsbesluitvorming.” Het was immers ooit de bedoeling van de Dialoogtafel om het beschadigde vertrouwen van alle partijen in het gaswinningsgebied weer te laten groeien. Dat ging beslist niet gemakkelijk, maar met het strak trekken van samenstelling, spelregels en functioneren van de Tafel zagen de RUG-ers nog wel mogelijkheden.

Exclusief

Maar kennelijk is het de “akkoordpartijen” niet goed bevallen. Burgemeester Rodenboog van Loppersum windt er in een [brief](#) namens zijn

collega's geen doekjes om: de veilige woon- en leefomgeving van de inwoners is de "exclusieve verantwoordelijkheid van overheden", de Nationaal Coördinator moet het werk doen en de maatschappelijke partijen zijn er voor de "lokaal overstijgende advisering op een hoger abstractieniveau in voornamelijk randvoorwaardelijke sfeer." Ehhh? Staat daar nou: "We zijn eindelijk weer onder ons, bemoei je er vooral niet mee"? Hoe het verder moet met de procedurele rechtvaardigheid en het onderlinge vertrouwen, blijft in het midden.

Leren

Wel jammer dat het alweer ophoudt. De Dialoogtafel was een interessante poging om anders met elkaar om te gaan en zoals elke cultuurverandering ben je daar niet na een jaar al mee klaar. De Tafel had ons nog veel kunnen leren over bijvoorbeeld het belang van procedurele rechtvaardigheid, het afspreken en handhaven van spelregels en het terugwinnen van het vertrouwen tussen partijen. Nu maar goed kijken of en hoe de Nationaal Coördinator dat doet.